

Granskning av intern kontroll

Söderhamns kommun

Revisionsrapport

Februari 2011

Micaela Hedin
Certifierad kommunal revisor

Robert Heed
Revisionskonsult

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Revisionsfråga	4
1.3 Avgränsning.....	5
1.4 Revisionsmetod	5
2. Granskningsresultat	6
2.1 Styrdokument, riktlinjer och rutiner	6
2.2 Väsentlighets- och riskanalys.....	7
2.3 Styr- och kontrollåtgärder	7
2.4 Uppföljning.....	8
2.5 Information och kommunikation.....	8
2.6 Tillsyn	9
3. Sammanfattande bedömning och rekommendationer	11
Bilaga 1 – Intern kontrollreglemente	12
Bilaga 2 – Internkontrollanvisning för X-nämnden/-bolaget/ Kommunstyrelsen	14
Bilaga 3 och 4 Internkontrollplan för XX år 200X	16

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Söderhamns kommun genomfört en granskning av styrelse, nämnder och bolags interna kontroll.

Det primära målet med intern kontroll är att säkerställa att lagar följs och att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls så att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Intern kontroll handlar om både styrning, uppföljning och utvärdering av verksamhet och ekonomi.

Nämndernas ansvar i arbetet med intern kontroll framgår av kommunallagen 6 kap 7 §: "Nämnderna skall, var och en inom sitt område, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt".

Granskningens revisionsfråga är om den interna kontrollen i Söderhamns kommun är tillräcklig?

Sammanfattningsvis är vår bedömning att kommunen i hög grad har säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att kommunfullmäktige har antagit ett reglemente, styrelse, nämnder och bolag årligen antar interna kontrollplaner och uppföljning av planerna sker vid del- och helår.

Vi kan utifrån genomförd granskning konstatera att arbetet med den interna kontrollen kan utvecklas för att bli ännu bättre. Framför allt är det dialogen mellan nämnd och förvaltning och analys av uppföljningen av de interna kontrollmålen som kan förbättras. Vi anser det är av stor vikt att *ledamöterna* i styrelse, nämnder och bolag väljer och prioriterar områden som anses vara särskilt kritiska. Tjänstemännen ansvarar för att ge förslag på områden men det är ledamöterna som ansvarar för vilka områden som ska kontrolleras.

Den interna kontrollen omfattar ett mycket brett område. En viktig förutsättning för att den interna kontrollen ska fungera tillfredsställande är att alla anställda samt styrelse- och nämndsledamöter har tillräcklig kunskap om dess syfte och olika delar. Det är därför ett mycket bra tillfälle att vid politikerutbildningar, vid den nya mandatperioden, informera om kommunens interna kontrollreglemente.

Vid träffen med ordförandegruppen lades det fram ett förslag att kommunicera genomförda kontrollmål till allmänheten för att öka tillit och medborgarförtroende. Det bedömer vi vara ett bra förslag.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. Intern kontroll är därmed ett verktyg av väsentlig betydelse för såväl politiker som förvaltningsledning och omfattar alla system och rutiner/processer som syftar till att styra ekonomin och verksamheten. En väl fungerande intern kontroll i system och rutiner är en förutsättning för att den information som ligger till grund för politiskt beslutsfattande är tillförlitlig. På samma sätt utgör den interna kontrollen i redovisning, system och rutiner en förutsättning för att löpande redovisning, årsredovisning och delårsrapporter motsvarar de krav som lag och normgivare ställer.

Det är ledningens uppgift att hantera de risker som finns i arbetet med att nå verksamhetens mål. Ytterst är det styrelser och nämnder som ansvarar för att kontrollen över verksamhetens ekonomi och kvalitet är tillräcklig. Detta innebär att nämnderna ansvarar för att utöva styrning så att verksamheten bedrivs effektivt och med rätt kvalitet, att det finns säkra rutiner som förhindrar förluster och som säkerställer att redovisningen är rättvisande. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret.

Nämndernas ansvar i arbetet med intern kontroll framgår av kommunallagen 6 kap 7 §: "Nämnderna skall, var och en inom sitt område, se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt".

En av revisorernas uppgifter enligt kommunallagen 9 kap 9 § är att "utröna om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig". Revisorerna har i sin analys av väsentlighet och risk identifierat behov att granska om den interna kontrollen är tillräcklig. PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Söderhamns kommun genomfört en granskning av kommunens interna kontroll.

1.2 Revisionsfråga

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

- Är den interna kontrollen i Söderhamns kommun tillräcklig?

Granskningen inriktas mot följande kontrollmål:

- Det finns styrdokument, riktlinjer och rutiner avseende den interna kontrollen.
- Organisation och ansvar avseende den interna kontrollen är definierad på ett tydligt sätt.
- Det genomförs kontinuerliga väsentlighets- och riskanalyser av verksamheten och dessa beaktas i den interna kontrollprocessen.
- Det genomförs styr- och kontrollåtgärder i enlighet med antagen internkontrollplan.
- Det finns rutiner för uppföljning av interna kontrollplaner
- Det finns system/rutiner för identifiering och distribution av relevant information.

- Det finns tydliga informationskanaler i organisationen såväl vad avser nya regler/rutiner som upptäckta brister i befintliga rutiner.
- Det sker kontinuerlig utvärdering av styr- och kontrollsystem.

1.3 Avgränsning

Granskningen avgränsas till att gälla Söderhamns kommun. Uppföljning av kommunstyrelses, nämnders och bolags internkontrollplaner har granskats per delårsbokslut per 31 augusti 2010.

1.4 Revisionsmetod

Intervju och träffar har genomförts med ordföranden i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnder och bolag, koncernchefsgruppen och enhetschef vid kansli- och utvecklingsenheten som också är intern kontrollsamordnare.

Dokumentgranskning har omfattat genomgång av styrande och stödjande dokument avseende internkontrollen. Nämnders och bolags internkontrollplaner vid delårsbokslut per 31 augusti 2010 har granskats.

2. Granskningsresultat

2.1 Styrdokument, riktlinjer och rutiner

Kontrollmål:

- Det finns styrdokument, riktlinjer och rutiner avseende den interna kontrollen.
- Organisation och ansvar avseende den interna kontrollen är definierad på ett tydligt sätt.

Styrande dokument avseende den interna kontrollen

Söderhamn har ett reglemente för intern kontroll antaget av fullmäktige 2005-12-19 (bilaga 1). I reglementet framgår reglementets målsättning, organisation/ansvar samt uppföljning av den interna kontrollen. Det finns även internkontrollanvisningar till reglementet (bilaga 2).

Reglementet ska i tillämpliga delar också tillämpas i kommunens bolag.

I reglementet anges bl.a. följande när det gäller **organisation** och **ansvar** för den interna kontrollen:

- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll.
- Nämnderna har det yttersta ansvaret för internkontrollen inom sitt verksamhetsområde. Den enskilda nämnden skall tillse att en organisation upprättas och regler och anvisningar anges för den interna kontrollen.
- Inom nämnds verksamhetsområde ansvarar förvaltningschef eller motsvarande för att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätta en god intern kontroll. Dessa regler skall antas av respektive nämnd. Förvaltningschefen är skyldig att löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.
- De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare har de i uppgift för att verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

Iakttagelser och bedömningar

Det interna kontrollreglementet är ett standardreglemente, dvs det har inte anpassats för förutsättningarna för Söderhamns kommun. Det är vanligt med standardreglementen och vid träffen med koncernchefsgruppen konstaterades det att reglementet fyller sin funktion i sin nuvarande form. Vi bedömer att reglementet om möjligt kan ses över för att vid behov anpassas till Söderhamns kommun.

Vi bedömer att det är tydligt definierat hur arbetet med internkontroll ska bedrivas. I internkontrollanvisningarna beskrivs bakgrund/syfte, framtagande och uppföljning av den interna kontrollplanen och analys och förbättring av internkontrollarbetet. Vi bedömer att anvisningarna är tillfredsställande.

2.2 Väsentlighets- och riskanalys

Kontrollmål:

- Det genomförs kontinuerliga väsentlighets- och riskanalyser av verksamheten och dessa beaktas i den interna kontrollprocessen.

Enligt reglementet för internkontroll ska varje nämnd/bolag som grund för sin styrning genomföra riskbedömningar av sin verksamhet. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en väsentlighets- och riskanalys av processer, moment, rutiner, metoder, system, rollbeskrivningar etc. göras.

Iakttagelser och bedömning

Det finns en mall för sammanställning och riskbedömning av processer etc (bilaga 3). Risker ska bedömas enligt två perspektiv, dels konsekvens (försumbar, lindrig, kännbar eller allvarlig) och dels sannolikhet (osannolik, mindre sannolik, sannolik och mycket sannolik). Vi bedömer att riskbedömningar har genomförts och genomförs för styrelse, nämnd och bolag, dock varierar det om riskbedömningarna har genomförts årligen. I socialnämndens protokoll för 2010-01-19 står att "Under det arbete som pågått med intern kontroll har ett antal riskområden inom socialnämndens verksamhet identifierats, som bedöms som väsentliga att kontrollera, där fel och brister måste minimeras. Förslag har även framtagits på särskilt viktiga utvecklingsåtgärder under året." . Det är positivt att nämnden har dokumenterat detta vid sitt beslut av den interna kontrollplanen för 2010. Alla nämnder har inte dokumenterat i sina protokoll hur de arbetat med sin riskbedömning. Vi bedömer att riskbedömningar kan ha genomförts och beaktas även om de inte är dokumenterade i protokollen. För 2010 har inte kommunstyrelsen, KUS-nämnden och bygg- och miljönämnden genomfört någon dokumenterad väsentlighets- och riskbedömning.

Vi anser det är av stor vikt att *ledamöterna* i styrelse, nämnder och bolag väljer och prioriterar områden som anses vara särskilt kritiska. Tjänstemännen ansvarar för att ge förslag på områden men det är ledamöterna som ansvarar för vilka områden som ska kontrolleras.

2.3 Styr- och kontrollåtgärder

Kontrollmål:

- Det genomförs styr- och kontrollåtgärder i enlighet med antagen intern kontrollplan.

Enligt reglementet för internkontroll ska nämnderna inför varje nytt år anta en särskild plan för granskning av den interna kontrollen.

Iakttagelser och bedömningar

Kommunstyrelsen, nämnder och bolag fastställer årligen interna kontrollplaner med kontrollmål. Dessa följer den i tillämpningsanvisningarna angivna strukturen/mallen (bilaga 4). Mallen innehåller två tabeller, en med bl a en beskrivning av de kontrollmoment som ska genomföras under året och en tabell för andra åtgärder inom intern kontroll.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, nämnder och bolag genomför styr- och kontrollåtgärder i delårsbokslutet för 2010.

2.4 Uppföljning

Kontrollmål:

- Det finns rutiner för uppföljning av interna kontrollplaner

Enligt det interna kontrollreglementet skall resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, med utgångspunkt från antagen plan, löpande rapporteras till nämnden. Nämnden skall löpande eller senast i samband med årsredovisningens upprättande, rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till styrelsen. Rapporteringen skall samtidigt också göras till kommunens revisorer.

De interna kontrollanvisningarna beskriver att uppföljning av planen ska ske i samband med uppföljningsrapport 2 och 3 (efter april och oktober), samt vid delårsrapport och årsredovisning. Den interna kontrollplanen ska stämmas av tillsammans med och på samma sätt som verksamhetsplanen.

Avstämningen ska rapporteras till styrelse/nämnd/bolag och skickas till ekonomiavdelningen för vidare rapportering till kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Iakttagelser och bedömningar

Vid delårsbokslutet per 31 augusti 2010 (bilaga 5) bifogades alla interna kontrollplaner från styrelse, nämnder och bolag. Vid uppföljning av de interna kontrollplanerna används samma tabeller med kommentarer kring nuläge, prognos, resultat och åtgärd.

Vi bedömer att det finns rutiner för uppföljning av de interna kontrollplanerna. Vi bedömer vidare att styrelse, nämnder och bolag har följt upp sina interna kontrollplaner och i huvudsak följt anvisningarna. Vissa planer är väldokumenterade och ger en bra information t ex Stadshus uppföljning av sin plan. Andra planer saknar kommentarer gällande nuläge. Detta kan delvis bero på att kontrollmålen kommer att genomföras under hösten 2010. T ex omsorgsnämnden och nämnden för lärande och arbete har på ett föredömligt sätt arbetat med dokumentation och uppföljning av sitt interna kontrollarbete i ett särskilt dokument.

Vi bedömer att styrelse/nämnder/bolag arbetar med olika intensitet med uppföljning av det interna kontrollarbetet.

2.5 Information och kommunikation

Kontrollmål:

- Det finns system/rutiner för identifiering och distribution av relevant information.

- Det finns tydliga informationskanaler i organisationen såväl vad avser nya regler/rutiner som upptäckta brister i befintliga rutiner

I reglementet för intern kontroll framgår att förvaltningschefen är skyldig att löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar. Brister i den interna kontrollen skall omedelbart rapporteras till närmast överordnad eller den som nämnden utsett.

Iakttagelser och bedömningar

Vår bedömning är att det finns system och rutiner för identifiering och distribution av information.

Vi bedömer att det finns informationskanaler i organisationen t ex koncernchefsgruppsmöten utgör ett forum för identifiering och distribution av relevant information. Respektive verksamhets ledningsgrupp är en annan. Under året har intern kontroll diskuterats i koncernchefsgruppen gällande ett ärende om oegentligheter vid kassahantering i en verksamhet. Ärendet utreddes under hösten. Konsekvenser av detta har lett till att kontroller av rutiner för kassahantering kommer att tas upp i interna kontrollplaner för 2010.

Ett annat exempel på arbete med information och diskussion är att ekonomienheten har under hösten 2010 arbetat med en utbildningssatsning inom kommunal ekonomi. I denna utbildning (2 dagars) har 15 olika områden belysts där internkontroll har varit ett.

2.6 Tillsyn

Kontrollmål:

- Det sker kontinuerlig utvärdering av styr- och kontrollsystem.

Enligt reglementet skall kommunstyrelsen, med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter, utvärdera kommunens samlade system för internkontroll och ta initiativ till förbättringar om sådana behövs.

I de interna kontrollanvisningarna finns beskrivning hur analys och förbättring av hur det interna kontrollarbetet ska ske. I samband med årsredovisningen ska styrelse/nämnd/bolag analysera sitt interna kontrollarbete och föreslå eventuella förbättringar. Förbättringsförslagen ska tillsammans med uppföljning skickas till ekonomiavdelningen för vidare rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Förbättringsförslag som rör det kommunövergripande intern kontrollarbetet ska skickas till kommunstyrelsens intern kontrollsamordnare.

Iakttagelser

En gång per år efter årsbokslutet genomför politiker och tjänstemän analysdialoger/verksamhet. Vid dessa diskuteras/analyseras hur verksamhetsplanen med interna kontrollplanen – vad som har fungerat bra och förbättringsförslag. Dessa arbetas in i nästa års verksamhetsplaner och interna kontrollplaner.

Vi bedömer att kommunstyrelsen i samband med analysdialogerna har möjlighet att göra en bedömning av kommunens samlade system för intern kontroll.

Vi kan konstatera att intern kontrollsamordnaren inte har fått några förbättringsförslag under året gällande det kommunövergripande interna kontrollarbetet.

3. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Sammanfattningsvis är vår bedömning att kommunen i hög grad har säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att kommunfullmäktige har antagit ett reglemente, styrelse, nämnder och bolag årligen antar interna kontrollplaner och uppföljning av planerna sker vid del- och helår.

Vi kan utifrån genomförd granskning konstatera att arbetet med den interna kontrollen kan utvecklas för att bli ännu bättre. Framför allt är det dialogen mellan nämnd och förvaltning och analys av uppföljningen av de interna kontrollmålen som kan förbättras. Vi anser det är av stor vikt att *ledamöterna* i styrelse, nämnder och bolag väljer och prioriterar områden som anses vara särskilt kritiska. Tjänstemännen ansvarar för att ge förslag på områden men det är ledamöterna som ansvarar för vilka områden som ska kontrolleras.

Den interna kontrollen omfattar ett mycket brett område. En viktig förutsättning för att den interna kontrollen ska fungera tillfredsställande är att alla anställda samt styrelse- och nämndsledamöter har tillräcklig kunskap om dess syfte och olika delar. Det är därför ett mycket bra tillfälle att vid politikerutbildningar, vid den nya mandatperioden, informera om kommunens interna kontrollreglemente.

Vid träffen med ordförandegruppen lades det fram ett förslag att kommunicera genomförda kontrollmål till allmänheten för att öka tillit och medborgarförtroende. Det bedömer vi vara ett bra förslag.

Bilaga 1 – Intern kontrollreglemente

Målsättning för den interna kontrollen

1§ Målsättning

Detta reglemente syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredställande intern kontroll, dvs. de ska med rimlig grad av säkerhet fastställa att mål inom följande kategorier uppnås:

- Verksamhetsstyrning
- Tillförlitlig finansiell rapportering
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter

Reglementet ska i tillämpliga delar också tillämpas i kommunens bolag.

Organisation av internkontroll

2§ Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll med regler och anvisningar upprättas inom kommunen.

3 § Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att:

- *En organisation upprättas för den interna kontrollen*
- *Regler och anvisningar antages för den interna kontrollen*

4 § Förvaltningschefen

Inom nämnds verksamhetsområde ansvarar förvaltningschef eller motsvarande för att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätta en god intern kontroll. Dessa regler skall antas av respektive nämnd. Förvaltningschefen är skyldig att löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

5 § Verksamhetsansvariga

De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare har de för att verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

Brister i den interna kontrollen skall omedelbart rapporteras till närmast överordnad eller den som nämnden utsett.

6 § Övriga anställda

Övriga anställda är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar i sin arbetsutövning. Brister i den interna kontrollen skall omedelbart rapporteras till närmast överordnad eller den som nämnden utsett.

Uppföljning av intern kontroll

7 § Styrning och uppföljning av intern kontroll

Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden skall som grund för sin styrning genomföra riskanalyser för sin verksamhet.

8 § Intern kontrollplan

Nämnd skall varje år antaga en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

9 § Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, löpande rapporteras till nämnden.

10 § Nämndens rapportskyldighet

Nämnden skall löpande eller senast i samband med årsredovisningens upprättande, rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till styrelsen. Rapporteringen skall samtidigt också göras till kommunens revisorer.

11 § Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen skall med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, föreslå om sådana. Styrelsen skall även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala företagen.

Bilaga 2 – Internkontrollanvisning för X-nämnden/-bolaget/ Kommunstyrelsen

Kopiera gärna in texten i er ordinarie mall, så ni får datering, diarienummer etc

Bakgrund/syfte

Internkontrollen ska säkerställa:

- **Verksamhetsstyrning**
- **Tillförlitlig finansiell rapportering**
- **Efterlevnad av lagar och föreskrifter**

Kommunfullmäktige antog i december 2005 ett internkontrollreglemente för Söderhamns kommun. Enligt detta ska varje nämnd/bolag/kommunstyrelsen ta fram och besluta om anvisningar för sitt internkontrollarbete (detta dokument).

Anvisningen ska beskriva hur internkontrollarbetet, med den årliga internkontrollplanen, är organiserat. **Anvisningen ska beskriva viktiga moment och ansvarsfördelning.**

Moment

I samband med verksamhetsplaneringen (senast till årsskiftet) ska nämnden/bolaget/ kommunstyrelsen arbeta fram en konkret internkontrollplan för det kommande året. För arbetet finns en mall, se bilaga "internkontrollplan mall".

Framtagande av internkontrollplanen:

1. Nämnden/bolaget/kommunstyrelsen sammanställer de processer, moment, rutiner, metoder etc som anses vara särskilt kritiska och gör en riskbedömning dem.
2. Nämnden/bolaget/kommunstyrelsen väljer ut en eller ett fåtal processer, moment etc som ska utvecklas eller kontrolleras. De utgör själva internkontrollplanen.
3. Internkontrollplanen antas av nämnden/styrelsen och skickas tillsammans med verksamhetsplanen till kommunstyrelsens ekonomiavdelning för vidare redovisning till KS och KF.

Uppföljning av internkontrollplanen:

1. I samband med uppföljningsrapport 2 och 3 (efter april och oktober), samt vid delårsrapport och årsredovisning (efter augusti och december) stämmer nämnden/bolaget/kommunstyrelsen av internkontrollplanen på samma sätt som verksamhetsplanen.
2. Avstämningen rapporteras till nämnden/styrelsen och skickas tillsammans med uppföljnings-/delårsrapporten/årsredovisningen till kommunstyrelsens ekonomiavdelning för vidare rapportering till KS och KF.

Analys och förbättring av internkontrollarbetet:

1. I samband med årsredovisningen analyserar nämnden/bolaget/kommunstyrelsen sitt internkontrollarbete och föreslår eventuella förbättringar.

2. Förbättringsförslag som rör den egna nämnden/bolaget/kommunstyrelsen antas av nämnden/styrelsen och skickas tillsammans med uppföljnings-/delårsrapporten/årsredovisningen till kommunstyrelsens ekonomiavdelning för vidare rapportering till KS och KF. Förbättringsförslag som rör det kommunövergripande internkontrollarbetet skickas till kommunstyrelsens internkontrollsamordnare.

Bilaga 3 och 4
Internkontrollplan för XX år 200X

Sammanställning och riskbedömning av processer etc

Nämnden/bolaget/KS har sammanställt de processer, moment, rutiner, metoder, system, rollbeskrivningar etc som anses särskilt kritiska för:

- **Verksamhetsstyrning**
- **Tillförlitlig finansiell rapportering**
- **Efterlevnad av lagar och föreskrifter**

Risken är bedömd ur två perspektiv:

konsekvens av om något går fel/inte fungerar; 1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig

sannolikhet att något går fel/inte fungerar; 1=osannolikt, 2=mindre sannolikt, 3=sannolikt, 4=mycket sannolikt

Process, moment e d	Konsekvens (1-4)	Sannolikhet (1-4)	ev kommentar

Nämnden/bolaget/KS har sedan valt ut de processer, moment etc som ska kartläggas, kontrolleras eller utvecklas under 200X. De utgör internkontrollplanen på nästa sida.

Internkontrollplan, inkl uppföljningsrapport

Mallen innehåller två tabelltyper. Nämnden/bolaget/KS använder en eller båda beroende på om det är kontrollmoment eller andra åtgärder som planeras. Vid planering fylls de vita delarna i. Vid uppföljningstillfällena fylls de grå delarna i.

Kontrollmoment

*I denna tabell skriver nämnden/bolaget/KS in ev **kontrollmoment** som de planerar genomföra under året.*

Process/rutin etc	Kontrollmoment & metod	Kontroll-ansvarig	Frekvens/tidpunkt	Nuläge - Är kontroll utförd?	Prognos - Kommer kontroll att genomföras?	Resultat?	Åtgärd

Andra åtgärder inom internkontroll

*I denna tabell skriver nämnden/bolaget in ev **processer som de planerar att kartlägga, rutiner som ska utformas och/eller andra utvecklingsåtgärder inom internkontroll** som de planerar genomföra under året.*

Utvecklingsåtgärder inom internkontroll	Ansvarig	Klart datum	Nuläge - Är åtgärden utförd?	Prognos - Kommer åtgärden att genomföras?	Åtgärd

рнс

--	--	--	--	--	--